

Geen ongelijk span **2 Korintiërs 6.11–7.1**

Rev DrJos M. Strengholt

Heliopolis 2016

Wij mogen geen ongelijk span vormen met ongelovigen, schrijft Paulus aan de gemeente in Korinthe. Ik heb dit vers heel vaak horen aanhalen met betrekking tot het vinden van de juiste huwelijkspartner, en dat is op zichzelf geen verkeerde toepassing.

Maar is dat waar Paulus het in dit gedeelte over heeft?

1. Vorm geen ongelijk span met ongelovigen

‘Vorm geen ongelijk span met ongelovigen.’

Die woorden op zichzelf kunnen van alles betekenen. Betekent het dat wij geen omgang mogen hebben met niet-christenen? Betekent het dat wij geen bedrijf mogen beginnen met ongelovigen? Betekent het dat een huwelijk met een niet-christen onmogelijk is?

Na zijn openingszin, na deze kopregel ‘Vorm geen ongelijk span met ongelovigen’, legt Paulus uit wat hij bedoelt. Het volk van God beschrijft hij met de woorden gerechtigheid, licht, Christus en de tempel van God.

Het tegenovergestelde van het christelijke leven beschrijft hij als wetteloosheid, duisternis, afgoden en Belial – een woord dat in de Joodse literatuur voor satan wordt gebruikt.

Paulus bedoelt deze scherpe omschrijvingen niet als een persoonlijke typering van iedere niet-christen. Dat zou totaal niet passen bij de manier waarop hij spreekt over de noodzaak onze naaste lief te hebben en in deze wereld te dienen. Paulus onderhield bovendien goede relaties met Joden, Grieken en Romeinen. Hij had er ook geen bezwaar tegen om bij hen thuis te eten.

Paulus richt zich hier juist in de eerste plaats op het feit dat wij als christenen niet behoren deel te nemen aan heidense tempelmaaltijden.

Veel heidense feesten werden gehouden in de tempel van een god. De uitnodiging luidde bijvoorbeeld: “Ik nodig je uit om met mij te eten aan de tafel van onze god Zeus”, of van een andere god.

En elk heidens feest begon en eindigde met het uitgieten van een plengoffer, een beker wijn, voor de goden. Kon een christen daaraan deelnemen? Of moest hij vertrekken en afscheid nemen van het sociale leven dat vóór zijn bekering zo belangrijk voor hem was geweest?

Datzelfde onderwerp bespreekt Paulus ook in zijn eerste brief aan de Korintiërs. Paulus schrijft in 1 Kor. 10:

Daarom, mijn geliefden, vlucht weg van de afgoderij. Ik spreek als tot verstandige mensen; beoordeelt u zelf wat ik zeg. De drinkbeker der dankzegging, waarvoor wij God danken, is die niet de gemeenschap met het bloed van Christus? Het brood dat wij breken, is dat niet de gemeenschap met het lichaam van Christus? Omdat het brood één is, zijn wij, velen, één lichaam, want wij hebben allen deel aan het ene brood. [...] Wat wil ik daarmee dan zeggen?

Dat een afgod iets is, of dat een afgodenoffer iets is? Nee, maar dat wat de heidenen offeren, zij aan demonen offeren en niet aan God. En ik wil niet dat u gemeenschap hebt met de demonen. U kunt niet de drinkbeker van de Heere drinken én de drinkbeker van de demonen. U kunt niet deelhebben aan de tafel van de Heere én aan de tafel van de demonen.

Paulus spreekt er dus over dat wij niet deelnemen aan heidense godsdienstige rituelen. Verderop in dat hoofdstuk zegt hij dat voedsel dat aan afgoden is geofferd gerust gegeten kan worden – het is gewoon voedsel – maar eet het niet in de context van die tempeldienst.

Vanwege deze woorden in 1 Korintiërs zijn de meeste bijbelwetenschappers van mening dat Paulus in 2 Korintiërs over hetzelfde onderwerp spreekt. Jullie zijn de tempel van God; wees daarom op geen enkele manier betrokken bij de tempel van de afgoden. Ondersteun de godsdiensten van anderen niet en raak er niet in verstrikt.

Dat was ingewikkeld in een Romeinse samenleving die doordrenkt was van religie.

In de oudheid betekende dit niet alleen dat christenen niet in heidense tempels mochten eten. Het betekende ook dat je soms winstgevend werk moest opgeven.

Stel dat je steenhouwer bent. Wat doe je als je een opdracht kunt krijgen om een heidens heiligdom te bouwen? Stel dat je kleermaker bent. Wat als je kleding kunt maken voor priesters van heidense goden?

Stel dat je soldaat bent. Bij de poort van elk legerkamp brandde een altaar voor de goddelijke majesteit van de keizer. Wat als jij een snufje wierook op dat altaar moest werpen als teken van verering?

Steeds opnieuw moesten christenen in de vroege kerk kiezen tussen de zekerheid van hun werk en hun trouw aan Jezus Christus.

Voor Paulus waren sommige mensen in de gemeente van Korinthe te veel op hun gemak in de samenleving waarin zij leefden.

Net zoals wij soms zo tevreden kunnen zijn met ons leven in deze wereld – terwijl wij omringd worden door een andere godsdienst. Terwijl wij misschien omringd worden door secularisme. Terwijl wij omringd worden door corruptie, onrecht en seksuele losbandigheid.

Waar kijken wij naar op televisie? Wat komen we tegen als we de geschiedenis bekijken van de websites die wij hebben bezocht? Wat eten en drinken wij? Wie zijn onze vrienden? Waarmee laten wij onze gedachten vullen?

Vorm geen ongelijk span met ongelovigen. Paulus verwijst hierbij naar een wet uit het Oude Testament die boeren uitdrukkelijk verbood twee verschillende dieren onder één juk te laten lopen. Want beide dieren zouden daardoor beschadigd worden.

En wij beschadigen onszelf wanneer wij onder hetzelfde juk proberen te lopen als mensen die te veel van ons verschillen.

Daarom mogen wij niet deelnemen aan godsdienstige plechtigheden die bij andere religies horen. Maar wij nemen ook niet deel aan de wetteloosheid en de immoraliteit van onze samenleving.

2. Omdat wij Gods tempel zijn

Wij nemen niet deel aan de immoraliteit en de religies van onze wereld, omdat wij als gemeente van Christus de tempel van de levende God zijn. Dat is de motivatie voor onze heiligheid, voor onze andere levensstijl.

Paulus werkt uit wat het betekent dat wij de tempel van God zijn. Hij verbindt verschillende verzen uit het Oude Testament – beloften aan Israël dat God op een dag het volk zou herstellen.

Zij zullen weer zijn als Adam in het paradijs:

Ik zal in hun midden wonen en onder hen wandelen.

Ik zal hun God zijn en zij zullen Mijn volk zijn.

Ik zal u tot een Vader zijn en u zult Mij tot zonen en dochters zijn.

Van al deze dingen zegt Paulus: Dit wat God aan Israel beloofde, dit is nu al werkelijkheid. Jullie zijn allemaal kinderen van God. Deze beloften zijn in jullie midden vervuld. Jullie zijn Gods tempel.

Paulus zegt tegen de hele gemeente van Korinthe dat zij samen, als één gemeenschap, de tempel van de Heere zijn. Allen zijn zij zonen en dochters van God. De Heere is in hun midden.

God is een Vader, vol tederheid. Noem Hem vele malen per dag Vader en zeg Hem dat je Hem liefhebt, dat je Hem aanbidt, dat je er trots op bent en kracht ontvangt omdat je Zijn zoon of Zijn dochter bent.

God is onze Vader. Dat was een grote bemoediging voor de mensen in Korinthe – en voor ons allemaal.

Paulus had ernstige meningsverschillen met mensen in die gemeente. Hij had grote problemen met de levenswandel van sommigen. Hij had serieuze conflicten met bepaalde personen.

Maar hij maakte in zijn denken geen scheiding tussen goede en slechte gemeenteleden. Zij zijn één tempel, één lichaam van Christus, één kudde van de Goede Herder, één volk, één gezin van de Vader. Zij zijn allemaal zonen en dochters van God – en dus ook broeders en zusters van elkaar.

'Maar God, waarom zijn sommige van die broeders en zusters zo moeilijk in de omgang!?

Zelfs die mensen die het soms helemaal mis hadden door in een afgodentempel te gaan eten; zelfs mensen die zich veel te gemakkelijk thuis voelden in deze wereld; zelfs mensen die nog heel veel moesten leren over het christelijke leven – zij maken deel uit van het ene lichaam van Christus.

Maar! Als kinderen van God mogen wij geen ongelijk span vormen met ongelovigen. Wij moeten ophouden naar die feesten in de heidense tempels te gaan. Wij moeten leven voor Jezus Christus.

In dit verband citeert Paulus ook verzen uit het Oude Testament waarin staat dat wij ons moeten afscheiden van de wereld waarin wij leven; wij mogen niets onreins aanraken. Natuurlijk mogen wij dat niet, want wij zijn Gods tempel.

3. Paulus geeft krachtig pastoraal advies

En soms moeten wij andere mensen oproepen te veranderen. Soms moeten wij hen helpen hun gedrag aan te passen. Dat is precies wat Paulus in zijn brief deed. Hij was duidelijk over goed en kwaad. Soms moeten mensen rechtstreeks worden aangesproken. En als zij na herhaaldelijke vermaning blijven weigeren te luisteren, moeten er misschien verdere stappen worden genomen.

Maar wij moeten heel voorzichtig zijn. Wij zijn Jezus niet. Wij zijn de apostelen niet. Wij zijn allemaal zondaars. Niemand van ons is volmaakt. En het is zo gemakkelijk om het verkeerde bij anderen te zien – terwijl wij zelf een splinter in ons eigen oog hebben.

Daarom geloof ik dat wij altijd de nadruk moeten leggen op Gods open armen. De houding van Jezus en de apostelen was: eerst liefhebben, altijd eerst liefhebben.

Wij zijn de tempel van de levende God – met alle aardige mensen en alle minder aardige mensen. Met heiligen en zondaars. En als God Zijn tempel, Zijn volk, liefheeft, dan moeten wij dat ook doen.

En zolang ik tekortschiet in liefde – en dat doe ik natuurlijk – zolang ik niet Gods volmaakte dienaar ben, moet ik er heel voorzichtig mee zijn te denken dat ik precies weet wat anderen verkeerd doen. Ik moet altijd heel terughoudend zijn in mijn oordeel.

Altijd liefhebben is moeilijk. Want van mensen houden doet pijn. Sommige mensen zullen je altijd teleurstellen. Het is zoveel gemakkelijker om eenvoudigweg niet lief te hebben. Maar wees voorzichtig.

C.S. Lewis zegt hierover in zijn boek *The Four Loves*:

Liefhebben is kwetsbaar zijn. Heb iets of iemand lief, en je hart zal zeker gekweld worden en mogelijk zelfs gebroken. Als je er zeker van wilt zijn dat het heel blijft, moet je je hart aan niemand geven, zelfs niet aan een dier. Wikkel het zorgvuldig in hobby's en kleine luxe; vermijd alle verstrengelingen; sluit het veilig op in de kist of doodskist van je eigen egoïsme.

Maar in die kist – veilig, donker, onbeweeglijk en zonder lucht – zal je liefde veranderen. Ze zal niet gebroken worden; ze zal onbreekbaar, ondoordringbaar en onherstelbaar worden. De enige plaats buiten de hemel waar je volkomen veilig kunt zijn voor alle gevaren en zorgen van de liefde, is de hel.

Paulus had het recht om soms scherp te zijn tegenover de mensen in Korinthe; hij had het recht om de zonden van mensen aan te wijzen. Dat recht had hij verdiend door zijn liefde. Hun zonden deden hem pijn vanwege zijn diepe genegenheid voor hen.

Zie hoe hij het gedeelte opent dat wij vandaag hebben gelezen. Paulus schrijft:

Onze mond heeft zich tegenover u geopend, Korinthiërs, ons hart staat wijd open. U wordt door ons niet bekrompen behandeld. (2 Kor. 6.11–12)

"Ons hart staat wijd open." Daarmee bedoelt Paulus dat er bij hem geen sprake is van vriendjespolitiek; hij sluit de hele gemeente in. Hij hield niet alleen van de "aardige mensen". Hij

hield van hen allemaal: van de moeilijke mensen, van hen die worstelden en ook van hen met wie het nogal moeilijk samenleven was.

Hij stelde geen voorwaarden voordat hij iemand in de gemeente liefhad. Hij aanvaardde hen als het volk van God. Hoewel hij hun worstelingen, hun zwakheden, hun verdriet, hun mislukkingen en hun weerstand kende, had hij hen lief.

Mogen wij allemaal leren anderen zó lief te hebben. Zou dat geen hemel op aarde zijn? Liefhebben en geliefd worden?

Conclusie

En ten slotte concludeert Paulus in 2 Kor 7.1:

Omdat wij dan deze beloften hebben, geliefden, laten wij onszelf reinigen van alle bezoedeling van vlees en geest, en de heiliging volbrengen in de vreze van God.

Paulus – als mond van God – geeft ons deze huiswerkopdracht: leef als kinderen van de Vader, en laat onheiligheid, de verleidingen van deze wereld of een gebrek aan liefde geen schade toebrengen aan onze relatie met God, onze Vader, en met elkaar.

Laten wij eten van het voedsel dat God ons geeft – het lichaam en bloed van Jezus Christus – en laten wij ons niet voeden met die aspecten van de wereld waarin wij leven die ons alleen maar beschadigen.

En deze lijdenstijd is een goede gelegenheid om na te denken over de veranderingen die wij moeten aanbrengen zijn ons leven. Hoe we meer Zijn tempel zullen zijn.

+In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.